

Kształtowanie świadomości ekologicznej stało się wyzwaniem naszych czasów. Pogłębiająca się degradacja środowiska przyrodniczego, a zarazem coraz wyraźniejsze postrzeganie wartości przyrody jako takiej, motywuje wiele osób do szukania odpowiedzi na pytanie o to, jak właściwie i sensownie chronić przyrodę, a tym samym również zdrowie i życie człowieka.

Realizując programy edukacyjne z zakresu ochrony przyrody i ekologii, np. poprzez wykłady z warsztatami w ramach *Akademii Ochrony Przyrody*, można wieloaspektowo przedstawić różnorodne problemy środowiskowe – zarówno najbliższej okolicy i regionu, jak też Polski i świata – oraz zapoznać uczestników z nowoczesnymi koncepcjami, formami, a także strategiami w polskiej i międzynarodowej ochronie przyrody.

Prezentowane w niniejszej publikacji materiały zostały podzielone na dwie części:

- Część I wprowadza czytelnika w problematykę i pomaga mu znaleźć odpowiedzi na pytania: czym jest ochrona przyrody?; jakie są jej ogólne założenia i możliwości praktyczne?; jakie istnieją inicjatywy propagujące ochronę przyrody w Polsce i na świecie?; czym jest sieć Natura 2000? Interesującym uzupełnieniem jest artykuł o ochronie dziedzictwa geologicznego.
- Część II jest zaproszeniem na trzy wycieczki-ścieżki ekologiczne: Planty Krakowskie, Lasek Mogiński i Dolinki Jurajskie. Jest to propozycja zapoznania się z pięknem oraz bogactwem przyrodniczo-kulturowym Krakowa i okolic. Może też ona stanowić pomoc dla nauczycieli, uczniów i innych osób zainteresowanych przyrodą w odkrywaniu jej różnorodności w bliskim otoczeniu. Szczególnie interesujące będzie, po zapoznaniu się z proponowanymi jednostkami tematycznymi, identyfikowanie przedstawionych wartości przyrodniczych w konkretnych warunkach w terenie oraz zwracanie uwagi na możliwe zagrożenia. Będzie więc również chodziło o pracę polegającą na dostrzeganiu, nazywaniu i wydobywaniu bogactwa różnorodności otaczającej nas przyrody, dalej, o określanie typu tworzących się relacji człowiek – przyroda, a także o propozycje potencjalnie prawidłowych układów. Tego rodzaju analizy mogą być też pomocne w poznawaniu i rozumieniu związków przyczynowo-skutkowych między podstawowymi zjawiskami zachodzącymi w przyrodzie oraz w uświadamianiu sobie, że przyroda stanowi całość, celową i zorganizowaną kompozycję, w której każdy element, łącznie oczywiście z człowiekiem, ma swoje miejsce. Stąd powinność odpowiedzialności za nią. Realizacja programu wycieczki-ścieżki ekologicznej może być zrazem drogą do integracji szkoły ze środowiskiem lokalnym.

Wyższy poziom świadomości ekologicznej będzie z pewnością coraz lepiej przyczyniał się do poprawy stanu środowiska przyrodniczego, które jest przecież naszym wspólnym domem.

Monika Grzegorzczuk